

[Wilhelm.]

overveje i givne situationer, om fordelene ved at foretage denne overgang alligevel er så store, at man, hvis man kan vælge et gunstigt tidspunkt, hvor denne overlap af efterlån og forhåndslån ikke tilsammen vil være af alt for stor uheldig virkning for rentens højde, kan gå ind for den.

Men efter vores opfattelse er det, der sker med en frivillig forhåndslånemulighed, at disse ulemper har man nu indbygget, så de dukker op igen og igen, hvor de ellers ville være en engangsforeteelse, idet man må forvente, at bygherrens valg af låneform selvfølgelig afhænger af renteforventningerne, at der vel ikke er en enorm stor spredning i renteforventningerne, men at de fleste bygherrer vil have de samme forventninger om enten opadgående eller nedadgående rente, og at man derfor i perioder så at sige vil få skudt hele tyngdepunktet over på belåning efter færdiggørelsen og i andre perioder vil få skudt næsten hele puljen over på forhåndslån. Det vil altså med svingninger i renteforventningerne føre til, at denne situation med dobbeltmission af obligationer i en bestemt periode vil kunne opstå igen og igen, ligesom der selvfølgelig vil opstå de modsatte situationer, hvor der periodevis så at sige ingen obligationsudstedelse er.

Alt i alt betyder det efter vores bedømmelse, at man herved har gjort boligbyggeriet endnu mere rentefølsomt, end det allerede under den traditionelle låneform er. Man har gjort det til en endnu mere oplagt regulator for den økonomiske politik, som det jo er blevet brugt til igennem årtier, og som vi ikke synes er en rimelig anvendelse, men som man ved at økonomiske teknokrater ikke kan holde sig fra, fordi det er et rent effektivitetsmæssigt godt middel. Det vil blive forstærket. Man vil formodentlig ikke kunne modstå fristelsen til at bruge denne forstærkelse, og vi vil i det hele taget se, at renteudsvingene vil blive ekstra forstærket af en sådan kombination af mulighederne for at låne forud og vente med at tage lånene, til byggeriet er færdigt.

Det er for os grund nok til at vende os ikke bare imod ændringsforslag nr. 3, som introducerer den frivillige forhåndslåneordning, men imod hele lovforslaget. Vi har

ikke set et forslag om en obligatorisk låneordning. Vi har ikke heller hermed taget stilling til, at vi under alle omstændigheder vil gå imod en obligatorisk låneordning. Det er noget, man må behandle med enorm forsigtighed, hvis man ikke i en overgangsperiode fuldstændig vil smadre boligbyggeriet, men jeg skal kun nævne for fuldstændighedens skyld, at der ikke i vores afvisning af dette med den frivillige forhåndslåneordning ligger, at vi under alle omstændigheder og til enhver tid også vil vende os imod en obligatorisk forhåndslåneordning.

Boligministeren (*Helge Nielsen*):

Jeg vil gerne takke udvalget og ordførerne, der er gået positivt ind i dette arbejde, for den udgang, der er kommet på udvalgsarbejdet.

Jeg vil gerne til hr. Knie-Andersen sige — og det vil også være svar til øvrige ordførere — at det er da helt afgørende, at tidspunktet og formen vil afgøres af den undersøgelse, som jeg har lovet vil blive sat i gang, og at denne beslutning bliver taget, når denne undersøgelse er tilendebragt.

Men jeg vil gerne samtidig tilføje, som jeg har sagt det de gange, vi har haft dette forslag til behandling tidligere, også da det radikale forslag til folketingsbeslutning var til første behandling her i tinget, at regeringens opfattelse er, at en obligatorisk låneordning på nuværende tidspunkt ville betyde risiko for en nedgang i byggeriet, fordi man ikke kendte renteutviklingen i den kommende tid, hvorimod en frivillig forhåndslåneordning på nuværende tidspunkt vil være at foretrække ud fra den vurdering, som regeringen og realkreditrådet og andre, der har rådet regeringen, har givet udtryk for.

Jeg er enig med hr. Knie-Andersen i, at spørgsmålet om kollegierne og integreringen er en afgørende ting, som vi tror, at alle, der har beskæftiget sig med dette spørgsmål, vil prøve at få til at fungere. Jeg vil, når denne kommission er færdig med arbejdet, vende tilbage til dette spørgsmål, men vil dog understrege, at det stadig væk vil være sådan, at der enkelte steder i landet ikke er mulighed for at integrere, og at det altså dér fortsat vil være nødvendigt med mindre kollegier.

Jeg forstod, at hr. Kjærulff-Schmidt ville